

Internetconsultatie IAK

NB: De toelichting (huidige pagina) is geen onderdeel van het format (volgende pagina).

Toelichting

Het kabinet heeft in 2011 besloten dat elk voorstel voor beleid of regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de 7 hoofdvragen van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)¹. Sinds 1 januari 2014 is het tevens verplicht om de antwoorden op deze vragen te publiceren bij een internetconsultatie over een voorstel². Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het [indienen van het voorstel bij ambtelijke voorportalen](#). Bij internetconsultatie geldt het volgende:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Word-format op de volgende pagina. Voor het invullen van de vragen kun je passages uit de toelichting op het voorstel gebruiken. Hieronder volgt ook per vraag de toelichting bij het invullen.
- Het ingevulde format moet worden geüpload bij het tabblad "Documenten". Daar worden ook de regeling en toelichting geüpload. De beantwoording van de vragen wordt voorlopig dus in een apart document zichtbaar op www.internetconsultatie.nl
- Sla het ingevulde format op onder de bestandsnaam "Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)" zodat de publicatie herkenbaar wordt weergegeven.

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport), Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. betrokken zijn bij de totstand-koming van het voorstel. Geef ook aan waarom men betrokken is (bijv. kennis van probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep) en hoe (meebeslissen, meedenken, meedoen).

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel moet worden gerealiseerd en waarom deze instrumenten – alles afgewogen – de voorkeur genieten. Betrek in de afweging overwegingen omtrent

¹ [Kabinetsstandpunt Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving](#)

² [Verzamelbrief regeldruk September 2013](#)

effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In het wetsvoorstel Wet gelijke kans op doorstroom naar havo en vwo staat dat een havo- of vwo-school alleen toelatingsvoorwaarden aan gediplomeerde vmbo-gl/tl- of havo-leerlingen mag stellen voor zover die bij amvb mogelijk zijn gemaakt. De regering ziet aanleiding een doorstroomvoorwaarde te stellen door middel van deze amvb. Op dit moment is een volledig drempelloze doorstroom namelijk nog een brug te ver. De overstap van het vmbo-gl/tl naar het havo of van havo naar vwo is geen gemakkelijke stap. Dat volgt onder meer uit het verschil in de omvang en inhoud van het programma.

Daarnaast is in de brief van 11 januari 2017 van toenmalig staatssecretaris van OCW (Kamerstukken II 2016/17, 30 079, nr. 69) aangekondigd dat wordt geregeld dat scholen niet langer de voorwaarde mogen stellen dat enkel leerlingen die doorstromen van vmbo-gl/tl naar havo niet mogen blijven zitten in havo 4. Met deze aankondiging werd gehoor gegeven aan de motie over een verbod op een doubleerverbod (motie Siderius c.s. over doubleerverbod, Kamerstukken II, 2015/16, 34 184, nr. 11).

2. Wie zijn betrokken?

Alle vmbo-, havo- en vwo-scholen betrokken. Zij moeten de nieuwe regeling uitvoeren. Zij zijn vertegenwoordigd via de VO-raad, het Platform TL, Stichting Platforms VMBO en het havo-platform. De ouders en de leerlingen hebben een belang bij het voorstel, maar zijn niet direct verantwoordelijk voor de uitvoering. Zij zijn vertegenwoordigd via Ouders en onderwijs en het LAKS. Daarnaast is de Inspectie van het onderwijs toezichthouder ten aanzien van het voorstel: zij ziet er op toe dat de havo- en vwo-scholen de nieuwe wettelijke bepaling naleven.

3. Wat is het probleem?

Leerlingen met een vmbo-gl/tl- of havo-diploma die willen doorstromen naar havo of vwo ervaren aansluitingsverschillen wanneer zij de overstap naar een andere schoolsoort maken. Het vakkenpakket verschilt in omvang en inhoud tussen de verschillende schoolsoorten. Een overstap zonder voorbereiding kan daarom leiden tot uitval.

Daarnaast is er sprake van ongelijkheid in het hanteren van doubleerverboden voor stapelende leerlingen. Uit onderzoek onder havoscholen is gebleken dat 26% van de havoscholen een doubleerverbod in het vierde leerjaar van het havo enkel voor vmbo-leerlingen hanteert. Dit is ongewenst omdat hierdoor onterecht een onderscheid wordt gemaakt tussen leerlingen in havo 4 terwijl deze leerlingen allen aan de gevraagde vooropleidingsseisen voldoen.

4. Wat is het doel?

Het doel is dat stapelende leerlingen op een eerlijke manier en met een redelijke kans op succes doorstromen naar een andere schoolsoort na behaling van hun diploma. Daarnaast is het doel dat

leerlingen die overgestapt zijn gelijk worden behandeld als klasgenoten die niet de stapelroute hebben doorlopen, met betrekking tot doubleren.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zonder deze amvb geldt, op grond van de Wet gelijke kans op doorstroom naar havo en vwo geldt, een drempelloze doorstroom. Vanwege het verschil in omvang en inhoud van de programma's tussen de schoolsoorten is dat niet wenselijk. Om leerlingen goed voor te bereiden op de overstap, is het nodig om een doorstroomvoorwaarde mogelijk te maken. Dat kan, gelet op (het voorgestelde) artikel 27a, tweede lid, van de Wet voortgezet onderwijs, alleen via een amvb. Overheidsinterventie is daarmee gerechtvaardigd.

De bij sommige scholen bestaande praktijk van doubleerverboden voor stapelende leerlingen, zorgt er, zoals aangegeven, voor dat leerlingen binnen hetzelfde leerjaar ongelijk behandeld worden. In de Toelatingscode overstap van vmbo naar havo was al de afspraak opgenomen dat scholen deze praktijk zouden beëindigen. Dat is echter niet in voldoende mate gebeurd. Om deze ongelijke behandeling een halt toe te roepen is overheidsinterventie nodig.

6. Wat is het beste instrument?

Om ervoor te zorgen dat overstappende leerlingen het verschil in programma's tussen de schoolsoorten qua inhoud en omvang overbruggen, wordt in de amvb vastgelegd dat scholen van leerlingen mogen eisen dat zij een extra vak hebben gevolgd. Andere doorstroomvoorwaarden zijn niet geschikt. Zo zorgt een cijfereis niet voor overbrugging van genoemde verschillen.

Andersoortige interventie maatregelen, zoals voorlichting, zijn eveneens niet geschikt. Het is noodzakelijk om scholen de mogelijkheid te geven om leerlingen te selecteren aan de hand van een doorstroomvoorwaarde, omdat daardoor leerlingen gestimuleerd worden om een extra vak te volgen en zich zodoende zich beter voor te bereiden op de overstap.

Wat het doubleren betreft kan het gewenste effect alleen worden bereikt door wijziging van de regelgeving. Gebleken is immers dat andere instrumenten, zoals zelfregulering, niet genoeg effect sorteren.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Voor leerlingen (en hun ouders) die van vmbo-gl/tl naar havo willen doorstromen, of van havo naar vwo, heeft de amvb als gevolg dat duidelijk is dat het afsluiten van een extra vak een doorstroomrecht verschaft, ongeacht de school waar zij naartoe willen. Voor ouders van een kind in vmbo-tl/gl of havo is het daardoor niet meer nodig om de toelatingscriteria van de havo- of vwo-scholen van hun voorkeur na te gaan. Stapelende leerlingen worden ook niet meer ongelijk behandeld in doubleerregels. Daarnaast heeft deze amvb consequenties voor het bevoegd gezag van verschillende scholen. Hun vrijheid om te beslissen over de toelating tot havo 4 of vwo 5 wordt ingeperkt en zij mogen geen aanvullende eisen meer stellen. Wel kunnen zij nog eigen toelatingsbeleid hanteren ten aanzien van leerlingen die niet voldoen aan de in deze amvb neergelegde doorstroomvoorwaarde. Eveneens ligt bij hen, net als bij de overheid, de taak om leerlingen goed voor te bereiden op de nieuwe doorstroomsystematiek. Daarnaast mogen zij geen onderscheid meer maken tussen stapelaars en reguliere leerlingen bij doubleerbeslissingen.